

Истинствува ли, какъ нашъ въпросъ, кой ся относи до внѣшното церковно управление нашего народа, е исключително вѣдомства церкви? Истинствува ли какъ подобни, мірскаго высше естества, въпроси могатъ ся решавати самоизвестно безъ знаніе и безъ участіе на Държавата, было предварително, было таждевременно, съ предупазваніе всяко го на правото ѝ за політическото потвръжденіе? Патріархътъ и окружляющіи его въруватъ ли искрено и съ убѣждениемъ, като въ непреложимъ догмѣ, какъ една Церква частно, колко и да ся почита тя отъ други, има исключителното право унищожавати, когда она ище, съществуваща отъ вѣковы Церкви, или въстановлявати други споредъ свое желаніе и свої ползи, безъ дѣятелното участіе на Християнскій народъ и на політическата власть, които ся оба интересуватъ въ това? Правото, кое има тая власть въ подобни въпроси, е нееспоримо, поне въ Православиетъ Церквѣ; за доказателство же таждевременно и примѣръ мы ще спомнянемъ, независимо отъ происхожденія и самаго Цариградскаго Патріарха, Церкви на православнаго Росія, правъправущія Греція, и уважающіи свои праотечески преданія Сербія и Молдовахія. И за нищо не служи възраженіето: Че тыя Церкви съ били въ друго політическо състояніе нежели нашъ народъ; защото, ако има въпросъ не церковенъ, той е относящій ся до політическото единого народа состояніе, и той въпросъ интересува само тоя народъ и політическата власть, подъ които ся находи. Впрочемъ, какъ бы могли согласити таѫ єсorijъ съ таждевременното и въ едно и исто царство существуваніе, какъто другъ путь, така и днесъ, на петь самостоятелни Церкви? Главното и съществено е, че было то какъ было, Държавата, поне до нынѣ, никогда не е била останяла безъ участіе въ внѣшното учрежденіе церковнаго управления на съставляю-